Dosarul nr.4r-146/2024 Prima instanță
Nr/com 4-24013167-06-4r-17052024 judecătoria Cimișlia
sediul central
judecătorul Aramă Sofia

D E C I Z I E

07 octombrie 2024 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
În componența:
Președintele completului, judecătorul Mironov Andrei
Judecătorii Fujenco Dmitrii și Starciuc Ștefan

judecând fără prezența părților, în ordine de recurs, în temeiul art. 471 Cod contravențional, recursul declarat de către recurentul Găină Vasile și avocatul acestuia Berezovschi Vladislav împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 aprilie 2024, adoptată în cauza contravențională în privința lui Găină Vasile, născut la data de *****, IDNP *****, domiciliat în r-l Cimișlia or.Cimișlia str.*****, învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art.318[1] Cod contravenţional,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate de părți,

c o n s t a t ă:

1.În fapt:

La data de 29 ianuarie 2024, de către agentul constatator al IP Cimișlia Fitchevici Vadim, a fost întocmit în privinţa lui Găină Vasile procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria MAI06147511, în baza art.318[1] Cod contravențional. (f.d.8)

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție Găină Vasile este învinuit de faptul că la data de 25 ianuarie 2024, orele 20:14 nu a executat cerințele

ordinului de restricție de urgență nr.2024 40011 din 21 ianuarie 2024 emis în privința sa, de către IP Cimișlia.

Astfel, la data de 01.02.2024, potrivit art.395 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost remis conform competenței la Judecătoria Cimișlia, sediul central, spre examinare în fond. (f.d.1)

2.Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 aprilie 2024, s-a recunoscut vinovat Găină Vasile, de comiterea contravenției prevăzute de art.318[1] Cod contravențional şi i s-a aplicat sancţiunea sub formă de 10 zile de arest contravențional care urma a fi executat în condițiile stabilite într-un penitenciar cu regim de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei stabilite contravenientului Găină Vasile prin prezenta încheiere urma a fi considerat început de la data reţinerii lui.

Executarea prezentei încheieri a fost pusă în sarcina IP Cimișlia. (f.d.23)

3.Solicitarea recurentului.

În dezacord cu hotărârea emisă din 12 aprilie 2024, la data de 30 aprilie 2024 recurentul Găină Vasile și avocatul acestuia Berezovschi Vladislav au declarat recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, repunerea în termen de depunere a recursului ca fiind omis întemeiat, casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie încetat procesul contravențional în privința lui Găină Vasile pe motivul lipsei faptei contravenției și suspendarea executării pedepsei arestului contravențional stabilit prin hotărârea din 12 aprilie 2024 pe perioada examinării prezentului recurs. (f.d.26-29)

În motivarea recursului, au menționat că ședințele pe cauza contravențională a avut loc în lipsa citării tuturor participanților, inclusiv în lipsa contravenientului Găină Vasile, care deși era la domiciliul nu a primit careva înștiințare de la instanța de judecată sau de la agentul constatator. Despre faptul emiterii prezentei hotărâri contravenientul a aflat la 24 aprilie 20204 când a fost publicată hotărârea, fiind informat de avocat care urmărea portalul instanțelor de judecată, în acest sens consideră termenul de depunere a recursului ca fiind omis întemeiat.

Menționează că cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți. Astfel, contravenientul, martorii contravenției, victima contravenției și nici agentul constatator nu cunoșteau despre examinarea prezentului proces, nefiind citată. Faptul examinării cauzei în lipsa părților, contrar conținutului hotărârii

judecătorești în care se evocă faptul citării participanților, se confirmă și din conținutul materialelor cauzei. Constată că, examinarea cauzei în lipsa participanților nu reprezintă altceva decât încălcarea principiilor contradictorialității, egalității și disponibilității părților de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziție defavorabilă partea absentă. Astfel, instanța de fond a adoptat o hotărâre nefondată, examinând cauza în lipsa părților, în special a contravenientului, prin ce s-a neglijat dreptul părții, prevăzut de CEDO și Codul contravențional la un proces echitabil și dreptul de a-și susține poziția, fără a verifica posibilitatea înștiințării părții la proces și a verifica imposibilitatea acestuia de a se prezenta. În această ordine de idei menționează că, CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 și 61). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; și Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006]. În asemenea împrejurări concluzionează că, hotărârea instanței de fond a fost adoptată doar prin prisma probelor anexate la materialele cauzei, iar contravenientul Găină Vasile nu a avut posibilitatea de a-și susține poziția, a prezenta probe în susținerea poziției sale, a prezenta martori, a înainta obiecții și a se bucura de toate celelalte drepturi garantate de art. 6 CEDO.

Menționează că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar. Astfel, în motivarea soluției instanța de fond a concluzionat că: situația reținută în procesul-verbal de constatare a contravenției a fost constatată în cadrul dezbaterilor judiciare și nu a fost răsturnată prezumția legalității și temeinicii procesului-verbal cu privire la contravenție. Totodată instanța inițial constată că participant la proces nu s-au prezentat, iar în aliniatul următor din hotărâre indică că „audiind participanții la proces, verificând procesul verbal contravențional..."

fapt care atestă o atitudine formală a instanței față de procesul în cauză și o neglijare totală a drepturilor participanților la proces. Consideră că, instanța de fond a dat o apreciere greșită, subiectivă circumstanțelor cauzei, neexaminând absolut nici o probă, ori niciun martor nu a fost audiat, nici contravenientul și nici agentul constatator, care în proces este indicat a fi fie Fitchevici Vadim fie agentul superior Popescu S.

Susține că instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, precum și alte circumstanțe care au importanță pentru examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

Invocă că în textul final a părții descriptive instanța a concluzionat, că: ,,Prin urmare, situația reținută în procesul-verbal de constatare a contravenției a fost constatată în cadrul dezbaterilor judiciare și nu a fost răsturnată prezumția legalității și temeinicii procesului-verbal cu privire la contravenție.” Este o constatare absolut ilegală ori, conform jurisprudenței CEDO în cauza Anghel vs. România, Curtea a reiterat că, prezumția de legalitate și adevăr a procesului verbal cu privire la contravenție este o prezumție lipsită de rezonabilitate și poziționează contravenientul într-o situație dezavantajoasă în raport cu agentul statului, ceea ce contravine principiului egalității părților și a armelor în proces. Drept consecință, prezumția de nevinovăție prevăzută de art. 6 par. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este aplicabilă și în cazul faptelor sancționate contravențional în dreptul intern și atrage răsturnarea sarcinii probei în cazul litigiilor contravenționale. În aceste condiții persoana sancționată contravențional nu trebuie să facă proba nevinovăției sale, ci autoritatea din care face parte agentul contravențional are obligația de a proba existența faptei, identitatea persoanei care a săvârșit-o și nevinovăția acesteia.

La acest capitol menționează că, în legislația Republicii Moldova contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ, dar din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale intră în sfera cauzelor penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile specifice materiei penale, printre

care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenția Europeană (cauza Ziliberberg contra Moldovei, din 01 februarie 2005, § 33). Conform art. 374 alin. (3) Cod contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte. Subsecvent instanța de recurs reiterează că potrivit prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. În conformitate cu art. 458 alin. (1) Cod contravențional: examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, ceea ce în speță nu s-a respectat. Potrivit art. 6 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversul.

În concluzie, reține că cauza a fost examinată superficial, prematur concluzionându-se asupra temeiniciei procesului verbal cu privire la contravenție, nefiind asigurată prezența părților în ședința de judecată. Potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului în cauza Gurgurov contra Moldovei (hotărârea din 16.09.2009), s-a statuat că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziilor lor și să se întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

La data de 17 mai 2024 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat. (f.d.37)

<u>4.Termenul de declarare a recursului.</u>

Conform prevederilor art. 467 alin. (1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească contravenţională poate fi atacată cu recurs de către contravenient, agentul constatator, victimă, procuror, după caz*.

Potrivit prevederilor art. 468 alin. (1) Codul contravențional, *recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de 15 zile de la data pronunţării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condiţiile art.463 alin.(1)*.

Potrivit cererii de recurs, una din solicitări a recurentului este repunerea în termen a cererii de recurs, motivând că contravenientul nu a participat la ședința de judecată în instanța de fond și hotărârea pronunțată nu a recepționat-o, hotărârea i-a fost adusă la cunoștință de către avocatul său care urmărea portalul instanțelor de judecată.

Colegiul judiciar analizând materialele cauzei, constată că hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la data de 12 aprilie 2024, în lipsa părţilor, ședința de judecată a fost petrecută de asemenea în lipsa acestora, hotărârea instanței de fond nu a fost recepționată de către părți, or, conform avizelor de recepție, se constată că persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional nu a primit hotărârea recurată. (f.d.35-36)

În lumina celor expuse, colegiul judiciar concluzionează că recursul a fost depus în termen.

5.Argumentele părţilor.

Judecarea recursului a avut loc fără participarea părţilor, cu respectarea rigorilor art. 471 Cod contravențional, cu înștiințarea părţilor şi explicarea dreptului de a depune referinţă.

În temeiul art. 471 alin. (2) Cod contravențional, la data de 23 mai 2024 în adresa părţilor, a fost expediată copia cererii de recurs și solicitată prezentarea referinţei. (f.d.40)

6.Aprecierea instanței de recurs.

Studiind materialele dosarului, analizând hotărârea contestată, prin prisma motivelor invocate în cererea de recurs, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că recursul urmează a fi admis, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod

contravenţional, *după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanţei de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor,* ***privind respectarea dreptului la apărare*** *şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.*

În sprijinul concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

Atât în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de recurs s-a stabilit că, la data de 29 ianuarie 2024, de către agentul constatator al IP Cimișlia Fitchevici Vadim, a fost întocmit în privinţa lui Găină Vasile procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria MAI06147511, în baza art.318[1] Cod contravențional. (f.d.8)

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție Găină Vasile este învinuit de faptul că la data de 25 ianuarie 2024, orele 20:14 nu a executat cerințele ordinului de restricție de urgență nr.2024 40011 din 21 ianuarie 2024 emis în privința sa, de către IP Cimișlia.

Astfel, la data de 01.02.2024, potrivit art.395 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost remis conform competenței la Judecătoria Cimișlia, sediul central, spre examinare în fond. (f.d.1)

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 aprilie 2024, s-a recunoscut vinovat Găină Vasile, de comiterea contravenției prevăzute de art.318[1] Cod contravențional şi i s-a aplicat sancţiunea sub formă de 10 zile de arest contravențional care urma a fi executat în condițiile stabilite într-un penitenciar cu regim de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei stabilite contravenientului Găină Vasile prin prezenta încheiere urma a fi considerat început de la data reţinerii lui.

Executarea prezentei încheieri a fost pusă în sarcina IP Cimișlia. (f.d.23)

În dezacord cu hotărârea emisă din 12 aprilie 2024, la data de 30 aprilie 2024 recurentul Găină Vasile și avocatul acestuia Berezovschi Vladislav au declarat recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, repunerea în termen de depunere a recursului ca fiind omis întemeiat, casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie încetat procesul

contravențional în privința lui Găină Vasile pe motivul lipsei faptei contravenției și suspendarea executării pedepsei arestului contravențional stabilit prin hotărârea din 12 aprilie 2024 pe perioada examinării prezentului recurs. (f.d.26-29)

La caz, Colegiul instanței de recurs stabilește că, neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executarea cerinţelor ordinului de restricţie de urgenţă, prevăzută de art.318[1] Cod contravențional, se sancţionează cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 45 la 60 de ore sau cu arest contravenţional de la 10 la 15 zile.

Subsecvent, potrivit prevederilor art.378 alin.(4) Cod contravențional, *în cel mult 3 ore din momentul reţinerii, persoanei care este pasibilă de sancţiunea arestului contravenţional şi nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art.167 alin.(1[1]) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat*.

Concomitent, conform prevederilor art.455 alin.(5) Cod contravențional, *în cazul în care se solicită aplicarea sancţiunii arestului contravenţional, participarea făptuitorului şi a apărătorului acestuia la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale este obligatorie. Neprezentarea cu rea-voinţă a făptuitorului şi nici a apărătorului acestuia permite aplicarea sancţiunii arestului contravenţional în absenţa acestora*.

Din actele cauzei se constată că cauza a fost examinată în lipsa participanților la proces, precum și a avocatului făptuitorului, or, instanța de fond nici nu a dispus acordarea unui apărător din oficiu în vederea apărări intereselor făptuitorului și hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central a fost pronunțată la 12 aprilie 2024 în lipsa acestora.

Faptul examinării cauzei în lipsa avocatului se confirmă și din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 12 aprilie 2024, conform căruia instanța nici nu a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa avocatului. (f.d.22)

Colegiul subliniază că, examinarea cauzei în lipsa participanților nu reprezintă altceva decât încălcarea principiilor contradictorialității, egalității și disponibilității părților de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziție defavorabilă partea absentă.

Astfel, Colegiul judiciar constată, că instanţa de fond a adoptat o hotărâre nefondată, examinând cauza în lipsa unui avocat ce ar apăra interesele

făptuitorului, or, după cum a fost menționat supra, arestul contravențional poate fi aplicat doar în prezența unui avocat, prin ce s-a neglijat dreptul părţii, prevăzut de CEDO şi Codul contravenţional la un proces echitabil şi dreptul de a-şi susţine poziţia, fără a verifica posibilitatea înștiințării părții la proces și a verifica imposibilitatea acestuia de a se prezenta.

Potrivit art. 455 alin. (5) Cod contravențional, ***în cazul în care se solicită aplicarea sancţiunii arestului contravenţional, participarea făptuitorului şi a apărătorului acestuia la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale este obligatorie.***

Colegiul judiciar menționează că, CEDO, în speța Luka contra României a evidenţiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

În asemenea împrejurări Colegiul constată că, hotărârea instanţei de fond a fost adoptată doar prin prisma probelor anexate la materialele cauzei, iar atât făptuitorul Găină Vasile, cât și un avocat numit din oficiu nu au avut posibilitatea de a-şi susţine poziţia, a prezenta probe în susţinerea poziţiei sale, a prezenta martori, a înainta obiecţii şi a se bucura de toate celelalte drepturi garantate de art. 6 CEDO.

Distinct de cele expuse, colegiul atestă că soluția instanței de fond privind recunoașterea lui Găină Vasile vinovat de comiterea contravenției imputate și aplicarea în privința acestuia a sancțiunii contravenționale sub formă de arest contravențional, este viciată.

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menţionate supra, Colegiul judiciar conchide, că argumentele invocate în recursul înaintat, şi-au găsit confirmare pe parcursul examinării cauzei în instanţa de recurs, motiv pentru care

acesta urmează a fi admis, cu casarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 12 aprilie 2024, și remiterea cauzei la rejudecare.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de fond trebuie să țină cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, precum și alte circumstanțe care au importanță pentru examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

Având în vedere cele constatate mai sus și călăuzindu-se de prevederile art. art. 471-472, 473 alin. (1) pct. 2) lit. a), 474 Cod Contravențional, Colegiul judiciar,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către recurentul Găină Vasile și avocatul acestuia Berezovschi Vladislav.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 aprilie 2024, adoptată în cauza contravențională în privința lui Găină Vasile, născut la data de *****, IDNP *****, domiciliat în r-l Cimișlia or.Cimișlia str.*****, învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art.318^1 Cod contravenţional, ***cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță la judecătoria Cimișlia, în alt complet de judecată***.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecătorul	judecător	judecător
Mironov Andrei	Fujenco Dmitrii	Starciuc Ștefan